

VINERI • 18 NOIEMBRIE 2011 • ANUL LXI NR. 46

FOAIA

românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

Sfinții Arhangheli, sărbătoriți la biserica din Chitighaz
90 de ani de mărturie baptistă la Micherechi
Vizita noului ambasador român la românii din Bichiș și Bihor

CALENDAR ORTODOX

- 21 noiembrie, luni – (+) **Intrarea în Biserică a Maicii Domnului (Vovidenia)** (Dezlegare la pește).
 22 noiembrie, marți – Sf. Ap. Filimon, Arhip și Onisim.
 23 noiembrie, miercuri – (+) Cuv. Antonie de la lezerul-Vâlcea; Sf. Ier. Amfilohie.
 24 noiembrie, joi – Sf. Mc. Clement, Ep. Romei și Petru, Ep. Alexandriei.
 25 noiembrie, vineri – + Sf. M. Mc. Ecaterina.
 26 noiembrie, sâmbătă – Cuv. Alipie Stâlpnicul, Nicon și Stelian Paflagonul.
 27 noiembrie, duminică – Sf. M. Mc. Iacob Persul; Cuv. Natanail și Pinufrie.

Foaia a scris...

Acum 40 de ani

Trecând prin hotarul satului, am găsit foarte mulți oameni în câmpul muncii, la culesul sfeclei de zahăr. După cum m-au informat aceștia, sfecla de zahăr în acest an a adus o recoltă deosebit de bună. În centrul cooperativei agricole de producție „Înțelegerea” din Otlaca-Pustă am găsit apoi două brigăzi ocupându-se cu desfăcutul tătarci. Cooperativa locală se ocupă de producția acestei culturi. Cultivarea ei nu pretinde multă muncă și totuși e rentabilă. Oamenii de la desfăcutul tătarci erau îmbrăcați călduros și purtau ochelari de protecție. Au nevoie de aceștia, fiindcă semințele care ies din mașină sunt periculoase. („Brigada Nicolae Bălcescu”, autor: Sz. Kiss, Foaia Noastră, Nr. 22, 15 noiembrie 1971, pag. 1)

Acum 30 de ani

Mă interesează, în mod deosebit, politica anilor 50. De ce? Pentru că, așa cred, suntem înclinați în general să ne ocupăm de istoria anilor cât mai îndepărtați în timp și rareori privim cu atenția cuvenită istoria deceniilor abia trecute. Deși această perioadă a istoriei noastre naționale, precum și în cazul statelor sud-est-europene, e privită cu mare uimire și cu incertitudine greu explicabilă. Într-adevăr, aprofundarea în temă nu e deloc simplă, deoarece problematica este încă atât de proaspătă, încât în lipsa unei „perspective” istorice relativ reduse, prelucrarea tematică nu este într-o fază satisfăcătoare, materialul documentar se ascunde în programele teoretice, în ziaristica contemporană, ceea ce necesită foarte mult timp. Aici trebuie să intervenă capacitatea de a selecționa, de a delimita valoarea adevărată de cea falsă a materialului. (De vorbă cu Maria Berényi, „Vreau să profit de limba mea maternă”, autor: -b-, Foaia Noastră, Nr. 46, 15 noiembrie 1981, pag. 4)

Acum 10 ani

Ana Varga: „Ziua Foii noastre la Budapesta a avut un program care merita să aibă o sală arhiplină de spectatori. Cine se angajează să organizeze programe de spectacol trebuie să aibă o răspundere politică și o înaltă morală de cauză. (...) Lăudabil este faptul că profesorii, învățătorii, copiii, bătrânii și tinerii adună, învață creații populare, îmbogățind cultura națională a statului în care trăim.” (Debut în Capitală, Ziua Foii Noastre – Zilele presei românești (I), autor: Alexandru Hoțopan, Foaia românească, Nr. 46, 16 noiembrie 2001, pag. 13)

Micherechi

Concurs pentru postul de director al școlii generale

Primăria din Micherechi publică un concurs pentru postul de director al Școlii generale și grădiniței bilin-gve. Mandatul este valabil pentru o perioadă de cinci ani, de la 1 februarie 2012 până la 31 iulie 2017. Noul director va fi responsabil pentru organizarea educației și a învățământului, pentru funcționarea instituției și pentru asigurarea condițiilor materiale, financiare și umane.

Condițiile pentru participare la concurs sunt:

- diplomă de specialitate în domeniul pedagogiei,
- 5 ani de practică, acumulați în domeniul predării.

Este avantajos dacă persoana care candidează este de naționalitate română. Termenul de înaintare a dosarului este **15 decembrie 2011**. Informații suplimentare pot fi primite de la primăria *Margareta*

Tat la numărul de telefon 06-66/277-760. Dosarul, cu numărul de înregistrare al concursului 1814-1/2011 pentru postul de director al școlii generale, trebuie înaintat în două exemplare, pe cale poștală, la adresa Primăriei din Micherechi (5726 Méhkerék, Kossuth utca 80). Consiliul local va decide asupra alegerii noului director până la 30 ianuarie 2012.

A.C.

Seghedin

Film românesc

Filiala Seghedin a ICR Budapesta invită publicul cinefil în data de 29 noiembrie, de la ora 17.00, la Cinema Grand Café (Seghedin, str. Deák Ferenc, nr 18, et. II) la „Filmul românesc de la ora 5”.

Cu această ocazie va fi proiectat filmul „Artista, dolarii și ardelenii”. A.B.

Bătania

Concurs de recitare „Lucian Magdu”

Fundația „Lucian Magdu”, împreună cu Școala generală și Grădinița Română „Lucian Magdu” din Bătania organizează la sfârșitul acestei săptămâni concursul de recitare dedicat memoriei poetului Lucian Magdu.

Evenimentul din 19 noiembrie va avea loc la școala generală din Bătania, unde concursul se va desfășura între orele 10.00–12.00, după care elevii Liceului Pedagogic „Dimitrie Țichindeal” din Arad vor susține un program cultural. Premiarea festivă a concurenților sosiți din școlile generale în care se predă limba română în Ungaria se va ține după masa de prânz. R.P.

Încheierea ediției: marți, ora 18.00

Din fototeca de 60 de ani a Foii românești

Ștefan Bihari, Maria Gurzău, Maria Buta, Floarea Gurzău și Ștefan Buta din Micherechi, în curtea casei de pe strada Rákóczi, în anul 1940

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă:

Slujbă arhierescă la hramul bisericii ortodoxe române din Chitighaz (foto: Emanuel Văduva)

Vizita noului ambasador român la românii din Bichiș și Bihor

La doar câteva zile după acreditarea sa, noul ambasador al României în Ungaria, Excelența Sa **Victor Micula** a ținut să se întâlnească cu reprezentanții comunității românești din această țară. După întâlnirea cu românii din Seghedin acum două săptămâni, la sfârșitul săptămânii trecute, în perioada 11-13 noiembrie, ambasadorul extraordinar și plenipotențiar al României la Budapesta a vizitat mai multe instituții românești din Micherechi și Julia, dar a participat și la Ziua Vulcan-Irinyi din Leta Mare și la hramul bisericii ortodoxe române din Chitighaz.

Printre românii din Micherechi

„În prima etapă a mandatului meu ca ambasador voi căuta să mă întâlnesc cu toate comunitățile de români din Ungaria pentru a mă prezenta și, în același timp, pentru a-i cunoaște pe membrii marcanți ai comunității românești de aici”, a declarat domnul ambasador Victor Micula în primul interviu acordat săptămânalului *Foia românească* înainte de a vizita comunitățile românești din Ungaria. În vizitele oficiale la Micherechi și Julia, domnul ambasador a fost însoțit de consulul general al României la Julia, domnul **Călin Cămărășan**, de secretarul I la Ambasada României la Budapesta, **Lucian Casone** și de soția sa, **Cristina Micula**. „Este o mare onoare că Micherechiul este printre primele localități pe care le vizitați la începutul mandatului Dumneavoastră”, l-a întâmpinat primărita **Margareta Tat** din Micherechi pe ambasadorul României. În cadrul convorbirii de la Casa Satului între domnul ambasador și consilierii micherecheni, doamna primar a prezentat caracterul românesc al satului, proiectele transfrontaliere româno-române, proiectele de înfrățire cu localități și școli din România, cerându-i ajutorul ambasadorului în realizarea vechiului proiect de construire a unui nou centru cultural. Domnul Micula a salutat activitățile multilaterale ale satului, asigurând micherechenii că la anul va fi alături de ei la Festivalul Castrevelor. Ambasadorul României a făcut și o scurtă vizită la Casa de cultură, unde s-a întâlnit cu directorul instituției, **Gheorghe Netea**. La școala de

nerală, delegația română a fost întâmpinată de directoarea **Maria Păuca Petrușan** și directoarea adjunctă **Ana Netea Benye**. Oaspeții au asistat la o oră de matematică, ținută în limba română de profesoara **Maria Boca Cozma**, și la o oră de limba română a profesorului **Dumitru Boca**. Orele de matematică și de română de data aceasta au fost mai emoționante, nu doar pentru că exercițiile se rezolvau la noile table interactive, ci și pentru că în spatele elevilor ascultau răspunsurile oaspeți de onoare. La grădiniță, delegația a fost așteptată de copilași care, cu îndrumarea educatoarei **Maria Gomboș Gurzău**, au interpretat cântece și poezii românești de toamnă.

Domnul ambasador a vizitat și bisericile din localitate, biserica ortodoxă și adunarea „Oastea Domnului”, biserica baptistă, biserica penticostală nr. 1 și biserica penticostală „Betel”. În casele de rugăciune ale românilor din localitate, Excelența Sa a fost primit de reprezentanții acestor culte, unde s-a vorbit cu mândrie despre apartenența la neamul românesc. Domnul ambasador și-a exprimat bucuria față de buna organizare a bisericilor și de păstrarea identității românilor din această localitate.

La Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria

La o oră de matematică în școala din Micherechi

Școala, presa și biserica

Șirul vizitelor a continuat la Julia, delegația română deplasându-se la Școala generală și Liceul „Nicolae Bălcescu”, unde a fost primită de directoarea **Maria Gurzău Czeglédi**, directoarele adjuncte **Andrea Cefan Szántó** și **Ana Radici Repisky**. Directoarea **Maria Gurzău** a prezentat domnului ambasador situația instituției, accentuând recunoștința conducerii școlii și a părinților români față de ajutorul Statului Român, acordat absolvenților Liceului „Bălcescu”, care au obținut burse în România. Conducătoarea instituției și-a exprimat încrederea într-o colaborare rodnică și pe viitor cu reprezentanții diplomației române în Ungaria.

La sediul Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria, Victor Micula a stat la o masă rotundă cu membrii Prezidiului UCRU și alți lideri ai organizațiilor românești. În cadrul convorbirii, intelectualii români au dezbătut cele mai arzătoare probleme ale comunității, probleme fi-

nanciare cu care se confruntă organizațiile civile și instituțiile românești care pun în pericol existența acestora. Ascultând pașurile acestora, ambasadorul Victor Micula a subliniat că este gata să mențină un dialog deschis cu comunitatea.

La finalul întrevederilor de vineri, domnul ambasador Victor Micula și ceilalți reprezentanți ai diplomației române, au fost primiți de PS Părinte Episcop **Siluan**

cură în fiecare an de un număr mare de turiști români pentru care se străduiesc să asigure cât mai bune condiții. La rândul său, domnul ambasador a mulțumit pentru grija pe care conducerea orașului Julia o demonstrează față de Liceul „Bălcescu” și față de celelalte instituții românești importante din oraș. Apoi, delegația română s-a întâlnit cu conducerea Autogvernării pe Țară a Românilor din Ungaria, la

La școala din Julia

la sediul Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria și au vizitat Catedrala „Sf. Nicolae” din Julia, care este în curs de renovare.

La primarul Juliei

Sâmbătă, 14 noiembrie, domnul Victor Micula a avut o întrevedere cu primarul orașului Julia, **dr. Görgényi Ernő**. Primarul Juliei a accentuat că, la nivel local, conducerea orașului are o foarte bună colaborare cu organizațiile și instituțiile românilor din Julia, iar orașul se bu-

siedu din strada Eminescu. Despre cele discutate acolo probabil veți putea citi detaliat în revista AȚRU, deoarece singurul ziarist prezent de la „Foia românească”, după câteva minute, a fost rugat să se retragă.

Programul ambasadorului de sâmbătă a mai cuprins participarea la Ziua Vulcan-Irinyi de la Leta Mare (vezi pagina a 5-a), iar duminică a luat parte la sărbătoarea hramului din Chitighaz (vezi pagina a 7-a). R. Păucaș - A. Butar

Pe scurt...

UNGURII MAI SUPĂRAȚI
DECÂT ROMÂNII

Mai mult de o treime dintre români dau vina pe „Vest” (SUA, UE sau Occidentul în general) pentru criza financiară și economică, în timp ce încrederea populației în democrație și economia de piață a scăzut în ultimii cinci ani, reiese dintr-un raport BERD. În ansamblu, în țările din Europa Centrală și de Est, sub-estul Europei, Caucaz și Asia Centrală, cel puțin o treime dintre respondenți învinovătesc Occidentul pentru criză, procentajele variind de la circa 70% în Slovacia și Serbia sau aproximativ 60% în Cehia și Ungaria la sub 30% în Rusia. Ungurii și bulgarii sunt mai supărați pe Vest decât românii, reiese din raportul BERD, în timp ce în țări ca Ucraina, Republica Moldova și Rusia percepția că Occidentul este vinovat pentru criză este mai puțin răspândită.

ARADUL, GAZDA COMISIEI
MIXTE ARAD-BICHIȘ

Recent, Aradul a fost gazda ședinței comisiei mixte Arad-Bichiș, în cadrul căreia s-a discutat despre proiectele care vor fi depuse în cadrul programului de Cooperare Transfrontalieră Ungaria-România 2007-2013. Proiectele vizează infrastructura rutieră, dotarea cu tehnică digitală a bibliotecilor și dezvoltarea turismului în cele două județe. Totodată a avut loc și concilierea în ceea ce privește planul de amenajare teritorială a județului Bichiș. Ultima întâlnire din acest an este așteptată luna decembrie, la Bichiș, unde vor fi finalizate unele proiecte pentru anul viitor.

MASIVUL BUCEGI E ÎNCHIS
PÂNĂ LA PRIMĂVARĂ

Zilele trecute s-au închis traseele montane din Masivul Bucegi până în luna mai, așa cum se întâmplă în fiecare an odată cu venirea anotimpului rece și, implicit, cu creșterea riscului de accidente. Salvamontistii îi sfătuiesc pe turiști să nu urce pe traseele montane din Bucegi, pentru că este ceață, vizibilitatea este redusă, iar potecile sunt acoperite cu gheață, a explicat șeful Salvamont Bușteni, citat de Mediafax. Traseele din Masivul Bucegi sunt accesibile doar turiștilor experimentați, chiar și pe vreme bună.

Albumul „Poveștile caselor” al Mariei Berényi
a fost lansat în București

Academia Română și Departamentul pentru Românii de Pretutindeni a organizat joi, 17 noiembrie, lansarea albumului „Poveștile caselor. Români în Buda și în Pesta” de dr. Maria Berényi. Directoarea Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria a vorbit despre realizarea acestui volum și despre cercetările sale referitoare la elementul cultural românesc din Capitala Ungariei în amfiteatrul Heliade Rădulescu a Bibliotecii Academiei Române.

La eveniment au mai luat cu-

vântul: Acad. Dan Berindei, vicepreședintele Academiei Române, dr. Radu Cosma, director la Departamentul pentru Românii de Pretutindeni, doamna Ireny Comaroschi, fost ambasador al României la Budapesta, care a sprijinit foarte mult apariția acestui album, și prof. dr. Cornel Sigmirean, director al Institutului de cercetări socio-umane „Gheorghe Șincai” al Academiei Române – Târgu-Mureș.

(Despre eveniment vom relata mai pe larg în numărul următor al Foii.) E.I.

Se schimbă legile

Sfera civică din Ungaria va trece, vrând-nevrând, prin nenumărate schimbări în perioada următoare, datorită modificării legii drepturilor civice. Subsecretarul de stat

pentru naționalități și culte din cadrul Ministerului Administrației Publice și Justiției, Latorcai Csaba va susține conferințe pe acest subiect atât la Budapesta, cât și în reședințele județene.

Vineri, pe 18 noiembrie, Latorcai Csaba se va afla la Bichișciaba, la Bursa Civică, unde va ține o prelegere despre „Viziunea de viitor a Guvernului în vederea evoluării sectorului civil”. Luni, pe 21 noiembrie, subsecretarul de stat se va întâlni la Cafeneaua Libertății din Budapesta (str. Aulich nr. 9) și cu reprezentanții presei, discutând despre detaliile noii legi a drepturilor civice și despre modificarea legii drepturilor naționalităților din Ungaria.

R.P.

Inaugurarea centrului sanitar
din Micherechi

Cu un an în urmă, la Micherechi au început lucrările de restaurare totală a centrului sanitar de pe strada Kossuth. Clădirea, construită prin anii '60, a fost modernizată, lucrările de construcție incluzând schimbarea pardoselii, ușilor și ferestrelor, renovarea instalațiilor comunale, precum și realizarea accesului la deservirea medicală de către persoanele cu handicap. Pri-

mărița localității Margareta Tatne-a explicat că în clădire vor fi asigurate un centru sanitar și un dispensar. Valoarea investiției este de aproximativ 40 de milioane de forinți, bani câștigați prin proiectul „Dezvoltarea Protecției Sănătății în Microregiune”. Centrul sanitar va fi inaugurat pe 30 noiembrie, după masă la ora 15.00.

A.C.

Citiți
„E-Foaia”!

„E-Foaia”, varianta electronică a „Foi” tipărite, poate fi comandată (sau se poate cere un număr de probă gratuit) la adresa:
foaia@foaia.hu

Colectă
pentru
donații
de Crăciun

Asociația Tinerilor Ortodocși din Micherechi, motivată de reușita acțiunilor anterioare, dorește să continue tradiționala colectare a donațiilor de Crăciun, pentru familiile nevoiașе, pentru copii și bătrâni din Ungaria și România. Scopul asociației este de a aduce un strop de bucurie celor săraci, care nu pot trăi frumusețea sărbătorilor. Tinerii ortodocși români din Micherechi așteaptă donațiile – haine, alimente, detergenți – la casa parohială veche din Micherechi, până în data de 10 decembrie, pentru ca apoi până la sărbătorile de iarnă să le poată distribui pentru nevoiașii din România și Ungaria. I.K.

Mămăligă
și umor
de ziua lui
Moș Nicolae
la Seghedin

Autoconducerea Românilor și Asociația Culturală a Românilor din Seghedin organizează, pe 9 decembrie, întâlnirea tradițională românească de ziua Sfântului Nicolae.

La serata care va începe la ora 18.00, la restaurantul „Aranyhal” din Seghedin, nu va lipsi tradiționala mămăliguță „a la Cîmpian”. În această seară îi va înveseli pe cei prezenți Gheorghe Hodrea cu „Poveștile lui” bace Toghiere”, un program cultural oferit de Filiala din Seghedin a ICR Budapesta.

T. Boca

Comemorarea lui Iosif Vulcan adună românii dintr-o parte și alta a graniței româno-maghiare

Pe 12 noiembrie, ambasadorul Victor Micula a vizitat comunitatea din Leta Mare, unde, spiritul lui Iosif Vulcan se păstrează încă viu, reușind ca după atâția ani să adune laolaltă români de o parte și de alta a graniței româno-maghiare. Evenimentul de sâmbătă trecută, organizat la primăria din Leta Mare, a fost deschis de cuvintele de salut ale noului ambasador al României la Budapesta, Victor Micula. Domnia sa a accentuat importanța zilei, prin evocarea personalităților care au copilarit, s-au educat și au crescut în această localitate și care prin întreaga lor activitate au devenit modele de urmat pentru generațiile următoare. Prezența domnului ambasador, precum și a altor personalități marcante au dat dovadă de susținerea acestui eveniment.

Au onorat cu prezența un șir de diplomați, înalte fețe bisericești, intelectuali: PS Siluan, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria, Călin Cămărășan, consul general al României la Jula, Dan Constantin și Răzvan Paul Ciolcă, consuli ai României la Seghedin, dr. Gheorghe Petrușan, fost profesor universitar, specialist în subiectul Vulcan, dr. Mihaela Bucin, șeful Catedrei de Română din cadrul Universității din Seghedin, dr. Gheorghe Ruja, reprezentantul Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria, primărița Maria Kalcsó și consilierul Gheorghe Ardelean, de la Chitighaz, primărița Margareta Tat și viceprimarul Bertold Netea din Micherechi, reprezentanți ai Autogovernării Românești din Pocei, Daniel Cioș, primarul localității Holod, unde s-a născut Vulcan, reprezentanți ai primăriei Săcueni, reprezentanți ai Episcopiei Greco-Catolice din Oradea, Hajdúdorog și Létavértes, presbiteri ai Bisericii Reformate din Vértes, Lucian Silaghi, director al Direcției Județene pentru Cultură și Patrimoniu Național, Oradea, dr. Aurel Chiriac, directorul Muzeului Țării Crișurilor din Oradea, Ligia Mirișan, directorul Bibliotecii Județene „Gh. Șincai” din Oradea, reprezentanți ai Muzeului Memorial „Iosif Vulcan” din Oradea, Ioan Moldovan, redactor-șef al revistei „Familia” și mulți alții.

Menyhárt Károly, primarul orașului Leta Mare a făcut o scurtă prezentare a orașului după care a luat cuvântul Lucian Silaghi, director al Direcției Județene pentru Cultură, accentuând că, fiind pen-

tru prima oară la Leta Mare, cele 16 manifestări anterioare au devenit subiect de povești la Oradea.

În cadrul serbării, președintele autogovernării românești locale, Gávril Krizsán, a înmănat diplome acelor trei persoane, care ani de-a rândul au contribuit la dezvoltarea activităților asociației. Cu ocazia aniversării a 20 de ani de la înființarea Asociației Culturale Ro-

serica greco-catolică a avut loc o scurtă slujbă de pomenire. La placa memorială a lui Iosif Vulcan, profesorul Gheorghe Petrușan a ținut o scurtă prelegere despre viața publicistului și scriitorului român. În partea de Vértes a orașului, în curtea școlii generale „Irinnyi János”, se găsesc mormintele familiei Irinyi (Irimie). Cel mai renumit membru al acestei familii este

mâne din Leta Mare i-a fost dăruit titlul de membru onorific domnului Aurel Chiriac, și domnilor Faragó László și Preku Gyula. Domnul Chiriac a evocat numele acelora, care, din păcate, ne-au părăsit, dar au făcut foarte mult pentru această relație româno-română, printre aceștia fiind Viorel Horj, Constantin Mălinaș și, în mod special, preotul ortodox și primarul din localitatea Holod.

Cei prezenți s-au deplasat apoi în curtea bisericii greco-catolice, unde programul a continuat cu depunerea de coroane la mormântul lui Iustin Popfui, iar apoi în bi-

Irinyi János, inventatorul chibritului, iar sora inventatorului a fost mama lui Iosif Vulcan, Victoria Vulcan, născută Irinyi, a cărei cruce se găsește tot în curtea școlii generale. După depunerea de coroane, cei prezenți au fost invitați să viziteze o expoziție de ceramică. La fel ca în anii anteriori, și de data aceasta atmosfera a fost deosebit de caldă, iar letanii au dat dovadă de o ospitalitate ieșită din comun. Cei peste o sută de invitați am fost martori ai unei sărbători deosebite.

A. Cioca

(Mai multe imagini pe www.foaia.hu)

Pe scurt...

DOBRIȚÂN

Recent festivalul-concurs euroregional de promovare a tinerilor interpreți din Oradea a primit numele inițiatorului concursului „Gheorghe David”. Regretatul profesor, compozitor și dirijor Gheorghe David din Oradea a fost cunoscut și apreciat și de românii din Ungaria, mai ales de membrii corului din Apatu al cărui dirijor a fost timp de mai mulți ani. Festivalul organizat de Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Bihor organizează recent și în Ungaria o preselecție pentru soliști vocali, concurs care va avea loc pe 19 noiembrie, la Dobrițân, iar gala concursului se desfășoară în 20 noiembrie, la Filarmonica de stat din Oradea.

ALETEA

Din data de 21 noiembrie, la școala generală românească din Aletea vor fi primiți din nou la cursuri de pregătire copilași de la grădinița din localitate. Aceste cursuri includ îndeletniciri pregătitoare pentru clasa întâi prin desen, muzică și jocuri. Responsabila acestui proiect este Aurica Nedrau, învățătoarea școlii din Aletea.

BUDAPESTA-SEGHEdin

ICR Budapesta organizează o călătorie muzicală a Locomotivei Jazz și în luna noiembrie. În seara de 24 noiembrie, concertul de jazz va avea loc la „Budapest Jazz Club”, str. Muzeum nr. 7, cu începere de la ora 21.00. În seara următoare, Locomotiva Jazz va întâmpina publicul din Seghedin, pe 25 noiembrie, de la ora 19.00, la Cinema Grand Café (str. Deák Ferenc nr. 18), de această dată alături de muzicieni din România, Ungaria și Slovacia, Paul Weiner – pian, Robert Ragan – contrabas și Kőszegi Imre – tobe.

JULA

Pensionarii români din oraș se vor întruni într-o ședință de lucru pe 25 noiembrie la Clubul Pensionarilor. Pe ordinea de zi figurează evenimentele și întâlnirile mai importante pe care le vor organiza cu ocazia sărbătorilor de iarnă, ne-a informat președintele Clubului Pensionarilor din Jula, Gheorghe Marc.

90 de ani de mărturie baptistă la Micherechi

Biserica Baptistă din Micherechi anul acesta aniversază 90 de ani de la înființare.

În 2001, la a 80-a aniversare, a apărut „Istoria Bisericii Baptiste din Micherechi 1921–1950” de regretatul Alexandru Hoțopan, care chiar dacă nu a fost membru al acestei confesiuni, totuși a scris o istorie foarte bine documentată despre baptismul din Micherechi. Trăiesc cu speranța ca până la a 100-a aniversare, Domnul va rândui pe cineva, care să prelucereze cu pricepere această perioadă necunoscută încă pentru publicul larg a Bisericii Baptiste din Micherechi.

Totuși să nu trecem peste a 90-a aniversare fără

rechenii au căutat să aibă relații cu bisericile baptiste românești, care erau dincolo de graniță, în România. Aceste deplasări se făceau pe jos, ori cu căruța.

În perioada comunistă, în anul 1975, conducerea Cultului Baptist din România a trimis invitație baptiștilor din Micherechi să participe la congresul cultului din acea vreme, la care micherechenii au răspuns afirmativ și au trimis o delegație la București. În această perioadă, relațiile s-au păstrat și la nivel regional. La întrunirile festive ale Comunității Baptiste de la Arad erau invitați și reprezentanții bisericilor din Chitighaz și Micherechi. Ca urmare a acestor vizite, relațiile dintre bisericile

comitent cu trezirea spirituală din România a anilor 1970–80, în special de la Oradea, unde numărul baptiștilor a crescut spectaculos. Micherechenii întreținând bune relații cu frații din România, au fost atenți la „fenomenul” de la Oradea. Desele deplasări ale membrilor bisericii noastre la Biserica Baptistă nr. 2 din Oradea, unde erau pastori Liviu Olah și Iosif Ţon, au adus un suflu nou, o înnoire spirituală și la Micherechi. Dar nu numai micherechenii s-au dus în România, ci de-a lungul anilor Biserica Baptistă din Micherechi a fost vizitată de numeroși predicatori din România, Europa de Vest și SUA, dintre aceștia doar câțiva putem aici aminti din lipsă de spațiu. Din România ne-au vizitat Iosif Ţon, Paul Negruț, Ioan Bunaciu, Traian Grecu, Petrică Dugulescu. Din Franța a fost oaspetele bisericii Ieremie Hodoroabă, realizatorul emisiunilor românești la Trans World Radio. Din Elveția: Warten Iosif, realizatorul emisiunilor în limba română la IBRA Radio. Din SUA: Alexa Popovici, autorul cărții Istoria Baptiștilor din România, dar dânsul a fost și multă vreme președintele Convenției Baptiștilor Români din SUA, Canada și Australia. Nu putem să nu amintim la aspectul acesta inegalabilul merit pe care l-a avut Gheorghe Gros (1924–1985) presbiterul Bisericii Baptiste din Chitighaz. Concomitent cu micherechenii, și el a întreținut relații foarte bune și extinse cu frățietatea din România și cu frații români din alte părți ale lumii. Când aveau chitighăzenii oaspeți,

Vasile Cefan din Micherechi, împreună cu Ioan Bunaciu, directorul Seminarului Teologic Baptist din București

aceștia erau aduși și la Micherechi, iar cei veniți la Micherechi erau duși și la Chitighaz.

Din 1990 încoace, relațiile cu frații noștri de credință, limbă și origine din

tă din Micherechi se auto-finanțează, existând din donațiile benevole ale membrilor bisericii.

Relațiile dintre noi și membrii celorlalte culte din localitate sunt bune. La nivel clerical uneori apar disensiuni, dar acestea nu influențează relațiile normale dintre oameni, dintre familiile de rând. Noi trăim împreună, muncim și lucrăm prin greutățile și bucuriile satului nostru împreună.

După 90 se ani de mărturie baptistă în Micherechi, nu ar fi de prisos ca fiecare membru al Bisericii Baptiste din Micherechi să ne punem întrebarea: Pe baza Cuvântului divin, oare care este voința lui Dumnezeu în legătură cu biserica noastră? Oare este în pericol mărturia noastră creștină

Alexa Popovici, președintele RBA predică la botezul din 1984. În stânga lui: Dumitru Rus, pastorul Bisericii Baptiste din Micherechi, Ioan Cotrău, pastorul Bisericii din Gurbediu și Căuașd, Gheorghe Gros, presbiterul Bisericii Baptiste din Chitighaz

să ne amintim de câteva momente interesante care pot fi relevante în ce privește menținerea acestei comunități și ca biserică baptistă și ca etnie românească.

Credința baptistă a ajuns la Micherechi dintr-o comună învecinată care avea și populație românească și anume din Crâstor (Sarkadkeresztúr). Cei care au adus credința baptistă la Micherechi erau tot români.

Chiar dacă Biserica Baptistă din Micherechi încă de la începuturi a aparținut Cultului Baptist din Ungaria, ea a fost din totdeauna biserică românească. În ce privește păstrarea caracterului românesc al bisericii, a avut un rol decisiv cultivarea relațiilor cu baptiștii din România atât în perioada interbelică, cât și după aceea. Din relatările verbale ale bătrânilor adunării știm că în ciuda greutăților de circulație, miche-

baptiste din România și Biserica Baptistă din Micherechi au continuat să se intensifice. Deși deceniile de comunism au fost grele pentru biserică, este interesant faptul că în această perioadă numărul membrilor bisericii noastre s-a dublat. Această creștere numerică a avut loc con-

Cel mai mare botez, cu 20 de persoane, din istoria Bisericii Baptiste din Micherechi, în anul 1984

Un grup al micherechenilor în fața sălii polivalente din Oradea, la întâlnirea cu Grupul Emanuel din SUA și pastorul Lazăr Gog, în anul 1997

România au intrat în normalitate, s-au desfășurat în mod liber.

Biserica Baptistă din Micherechi actualmente are 135 de membri înregistrați, botezați. Cifra apartenărilor, a simpatizanților nebotezați este însă mult mai mare. Biserica Baptis-

baptistă? Da. Unul dintre pericolele care ne amenință este că ne secularizăm prin faptul că urmăm atât de ușor tiparele acestei lumi.

Una din dovezile secularizării a tot mai multe denominațiuni creștine este faptul că autoritatea biblică, autoritatea Sfințelor Scripturi e pusă deoparte, autoritatea consensului i-a preluat locul. În bisericile de astăzi se fac anumite lucruri nu pentru că Biblia spune că ar trebui făcute, sau chiar pentru că așa ne învață crezul nostru, ci pentru că 51% din enoriași spun că trebuie făcute. Dacă Biserica lui Cristos vrea să se deosebească de lume, atunci toți trebuie să știe că fac ceea ce fac pentru că Biblia spune așa.

Trebuie să fim oameni ai Scripturii, trebuie să redescoperim standardul biblic!
Gheorghe Ruja

Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil, sărbătoriți la biserica din Chitighaz

Un moment important în viața bisericii ortodoxe din Chitighaz a fost duminică, 13 noiembrie, când biserica s-a dovedit din nou neîncăpătoare. Peste două sute de credincioși din Chitighaz, dar și de la alte parohii, ca de pildă, Julia, Aletea și Otlaca-Pustă, precum și credincioși de la parohia Șega 1, de la Spitalul Municipal și de la parohia din Vladimirescu, din Arhiepiscopia Aradului, au ținut să ia parte la Sfânta Liturghie de la biserica din Chitighaz, când a fost sărbătorit hramul acestui sfânt lăcaș de cult ai cărui ocrotitori sunt Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil.

Sfinții Arhangheli sunt cei dintâi îngeri mijlocitori între Dumnezeu și noi, oamenii. Ei au grijă și milă de creștini și-i ajută pe calea mântuirii mai mult decât ceilalți îngeri. Numeroase sunt bisericile care poartă hramul Sfinților Arhangheli, și numeroși sunt și credincioșii care le poartă numele atât în România, cât și în Ungaria, deoarece

Florin Olteanu, parohul bisericii din Chitighaz, arhimandrit Calinic, pr. Aurel Becan, pr. Ionuț Negrău și arhidiaconul Claudiu, precum și preoții Constantin Rus, Alexandru Petrușe și Aurel Bonchiș, toți trei de la parohia Șega 1 (arhiepiscopia Aradului). Răspunsurile la Sfânta Liturghie au fost date de corul credincioșilor de la parohia Șega

Gavriil și despre însemnătatea acestora în viața noastră: „Pe deoparte, îl avem pe Sfântul Arhangel Mihail ca arhangel al dreptății și, pe de altă parte, îl avem pe Sfântul Arhangel Gavriil ca arhangel al bucuriei, al păcii și al purității. El este păzitorul mamelor, al fecioarelor, al monahilor și monahiilor și păzitorul familiei. Acești doi arhangheli sunt cei mai aproape de oameni și participă la viața Bisericii ajutând pe sfinți. Să rugăm, deci, pe sfinții îngeri și Arhangheli să ne fie ajutători în viață și izbăvitori de duhurile cele rele, iar înaintea Tatălui ceresc calzi rugători pentru mântuirea sufletelor noastre”, a spus Preasfinția Sa. Totodată, Preasfinția Sa a felicitat pe toți cei care poartă numele Sfinților Arhangheli.

Pentru chitighăzeni a fost o sărbătoare și faptul că alături de numărul mare de pelerini care au venit să le fie alături, în această zi a onorat cu prezența și Excelența Sa Victor Micula, Ambasadorul României la

locul comunității românești din Ungaria, după ce domnul ambasador și-a preluat noul său mandat de șef al misiunii diplomatice române din Ungaria.

La Sfânta Liturghie au mai fost prezenți: Călin

cele mai multe (în număr de șapte) dintre parohiile Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria sunt închinare Sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil, care, prin urmare, sunt cinstiți așa cum se cuvine și de către românii ortodocși din Ungaria. Înaintașii noștri iubeau rugăciunea, milostenia și biserica, știind că îngerii păzitori ne numără și ne scriu pașii noștri spre biserică, spre rugăciune, spre cel sărac și spre tot lucrul sfânt și plăcut lui Dumnezeu, de aceea i-au cinstit pe Sfinții Arhangheli.

Aceeași dragoste și-au arătat-o pentru Sfinții Arhangheli și credincioșii care au fost prezenți duminică la Chitighaz, la Sfânta Liturghie Arhierescă, oficiată de Preasfințitul Părinte Siluan, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria, în fruntea unui sobor de clerici. Din soborul slujitor au făcut parte pr.

1, din Arad, condus de maestrul Gheorghe Flueraș. În cuvântul de învățătură rostit după citirea Sfintei Evanghelii, Preasfințitul Episcop Siluan le-a vorbit celor prezenți și despre ajutorul dat oamenilor de Sfinții Arhangheli Mihail și

Budapesta, împreună cu soția, doamna Cristina Micula, aflați pentru prima dată în mod oficial în mij-

Cămarășan, consulul general al României la Julia, Lucian Casone, Secretar 1 al Ambasadei României la Budapesta, Maria Gyuricska Kalcsó, primarul Chitighazului și mulți alții.

La finalul Sfintei Liturghii, Preasfințitul Siluan, împreună cu părintele paroh Florin Olteanu au oficiat Taina Sfântului Botez pentru fetița Titanella Faragó, din Chitighaz. Între timp, reprezentanții diplomației române au făcut o vizită la primăria din localitate, după care au fost așteptați la cantina școlii generale din Chitighaz, unde această zi de sărbătoare s-a finalizat printr-o tradițională agapă frățască.

Anca Butar

Cheia orașului Jula este la Liceul Bălcescu

Între 24-28 noiembrie, în orașul nostru s-au organizat pentru a opta oară Zilele tineretului din Jula, la care s-a înscris și Liceul Bălcescu. În cadrul acestei săptămâni se organizează în mod tradițional Concurusul de 24 de ore, precum se alege pentru un an, prin votarea elevilor și studenților din oraș, primarul tineretului din Jula. Candidatul liceului nostru pentru postul de primar a fost *Rokko Rokszin*, elev din clasa a 11-a. El a câștigat în anul școlar 2010/2011 alegerile directorului elevilor, organizat în școala noastră. În „campania electorală” a participat, alături de noi, și Liceul „Erkel Ferenc” și Liceul Catolic „Karácsony János”.

Ne-am pregătit cu mare însofletire pentru această competiție de mare prestigiu în rândul școlilor medii din oraș, ajutați de profesorii noștri: *Andreea Cséffán Szántó, Robert Szlezsán, Mihai Cserháti, Vera Cser, Mihai Czeglédi* și alții. Anul acesta liceul a delegat și un membru în juriul Concurusului de 24 de ore, pe profesorul *Gheorghe Gábor*.

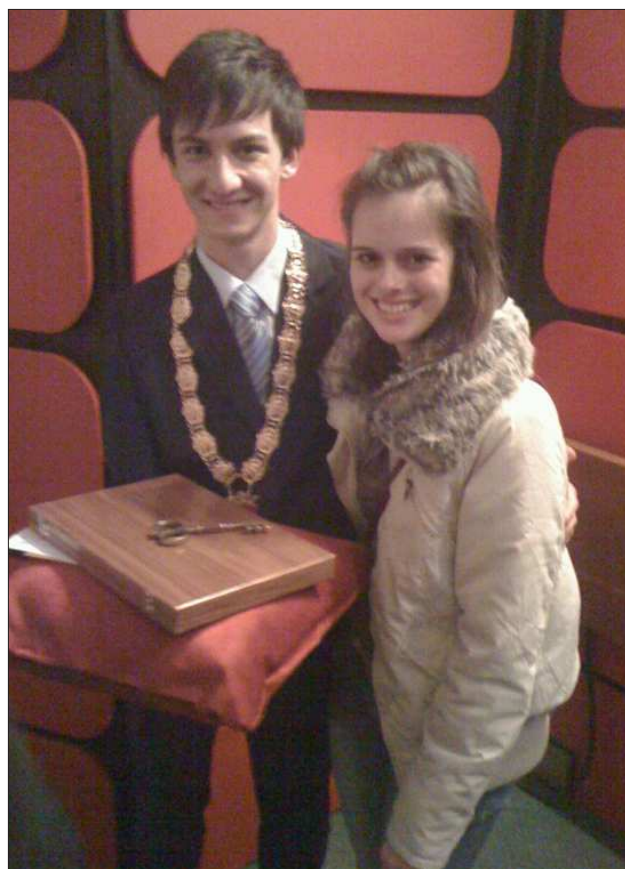
În primul rând a trebuit să realizăm un film, în care Rokko să-și prezinte planurile de viitor în caz că va câștiga la alegeri. La acest film l-am ajutat mai ales noi, colegii de clasă, împreună cu diriginta noastră *Vera Cser*. Filmul a fost derulat la programul televiziunii orașenești, dar și pe Facebook. Rokko și-a propus multe competiții, concerte, programe comune cu școlile din oraș, un ziar comun pe internet, o masă comună medievală în Cetate. Apoi două zile a umblat școlile din oraș, unde și-a așezat afișele

sale, dar l-am ajutat și noi în centrul orașului la împărțirea programului său editat. În această campanie ne-a sponsorizat și bufetul „Matróz”. Marți seara candidații la postul de primar au discutat în studioul Televiziunii Gyula. Rokko, după părerea mea, s-a descurcat foarte bine.

Partea cea mai așteptată a săptămânii a fost concursul de 24 de ore, la care s-a înscris și școala profesională „Göndöcs Benedek”. Fiecare școală a trebuit să participe cu o echipă formată din 24 de elevi. Echipa noastră a fost alcătuită din elevii: *Anamaria Hegedűs, Cristina Kövér, Estera Szakadáti, Mercedes Márkucz, Gheorghe Mark, Matei Dobra, Do-*

rottya Zsurka, Henrieta Bogyó, Noemi Kávási, Ana Lipcsei, Eduard Haux, Dumitru Bigu, Rokko Rokszin, Anamaria Bányai, Susana Czeglédi, Greța Muszka, Andrei Lovász, Bence Bálint, Balázs Bock, Balázs Hegedűs, Robert Nagy, Maria

Gyebnár, Norbert Újhelyi, Daniel Repisky. Centrul competiției a fost în Casetelul din Gyulavári, iar concursul s-a organizat începând marți de la ora 14.00 după masă până miercuri, ora 14.00 după masă. Organizatorii s-au pregătit cu multe idei, cele mai multe chiar ne-au surprins, dar ne-au și plăcut. Iată câteva dintre ele: tragere la frânghie, fotbal cu mătura, înot noaptea la Băile Cetății, scrierea unei poezii, concurs karaoke și „activity”. Ni s-a cerut să gătim în ceaun, să pregătim păpuși din ciorapi, apoi să realizăm un mic spectacol de teatru cu ele. A fost foarte distractiv să-i prezentăm prin caricaturi pe membrii juriului, să realizăm o nouă specie de animal, prin tehnică montaj, din fotografii realizate de noi despre animale. Am completat un test, în care am reușit să recunoaștem 96 din cele 100 de personalități ale culturii și istoriei maghiare și universale. Ne-am așezat 16 într-o mașină de tip Trabant. În șase ore cinci dintre noi am realizat două filme, pe teme date: *Titanic* și *Cum ne-am dori să fie orașul Jula*. Am avut și o altă temă interesantă: a trebuit să aducem în fața juriului trei consilieri locali, la care noi am adus personalități și în plus: pe consulul general al României la Jula, domnul *Călin Cămărășan* și pe părintele *Calinic* de la Epis-

copia Ortodoxă, care la fața locului au trebuit să joace tenis de masă și darts. O temă interesantă a fost și aceea în care a trebuit să argumentăm cu ajutorul unor specialiști și cu fapte istorice că actuala clădire a Primăriei orașului e mai veche ca Cetatea medievală. Aici ne-au dat ajutor de specialitate doi muzeologi români, *Emilia Martin* și *Elena Csobai*. Sincer să fiu, la cele mai multe probe noi am fost cei mai creativi, mai buni, așa că în final am câștigat locul I.

Rezultatul concursului de 24 de ore, precum și numirea noului primar al elevilor din oraș, a fost comunicat vineri seara pe scena Centrului cultural al orașului. Ambele rezultate le-am primit cu ovații. Rokko a preluat cheia orașului de la primarul *Görgényi Ernő* și primarul elevilor *Leó Nándor Kukár*, ales anul trecut. Rokko va fi ajutat de cei doi vice-primari: *Szénási Tamás* de la Liceul Erkel și *Pálfalvi Zoltán* de la Liceul Catolic, candidații celorlalte două școli.

La această încheiere festivă școlile participante au prezentat și un dans modern în comun. Aici, din partea liceului nostru am dansat eu, spre marea distracție a prietenilor, părinților și colegilor mei. Cu toții am fost foarte mândri de Rokko, precum și de școala noastră, a căror elevi au votat aproape cu toții: și liceenii, și elevii școlii generale.

Așa s-a întâmplat că din cele circa 400 de voturi, Rokko a primit peste 240. Echipa noastră de la concursul de 24 de ore a primit și 200 de mii de forinți, oferiți de către primarul dr. *Görgényi Ernő*. Sperăm să mergem într-o frumoasă excursie.

Daniel Repisky, clasa a 11-a

În excursie la Stâna de Vale

În dimineața zilei de 25 octombrie, un grup de elevi și profesori de la școala română din Chitighaz a plecat într-o excursie de o zi la Stâna de Vale.

Primul popas al excursiei și, totodată, primul punct din programul nostru a fost vizitarea Muzeului memorial Arany János. Muzeul memorial se află în „turnul ciunt” (sec. XVII), construcție care făcea parte din sistemul de fortificație a orașului. Aici gazda noastră a fost directorul muzeului care ne-a prezentat viața poetului Arany János într-un mod interesant, cu multe amănunte și curiozități necunoscute de noi până atunci.

Izvorul Crișului, un izvor renumit pentru apa sa cu puteri benefice pentru organism și de o puritate extraordinară. Ne-am plimbat puțin și am respirat aerul deosebit de curat și totodată ne-am răcorit privirile cu peisajul deosebit de frumos împodobit cu vilele de lemn și de piatră din această stațiune renumită.

Spre supărarea noastră a trebuit să ne urcăm în autocar și să pornim spre casă. A fost o zi de neuitat cu amintiri plăcute, peisaje frumoase și totodată ne-am îmbogățit cunoștințele cu multe lucruri neștiute de noi.

Pentru noi această zi a

Următorul popas al excursiei noastre a fost Peștera Urșilor de la Chișcău. Această peșteră a fost descoperită în anul 1975, în urma unei explozii miniere în carieră de către minerul Curta Traian. Aceasta a fost amenajată pentru vizitarea turiștilor în anul 1980, în data de 14 iulie. Lungimea peșterii este de 1,5 km, dar

spațiul vizitabil este de 847 de m. Această peșteră este unică în Europa de est datorită splendorilor formațiunilor calcitice care o împodobesc dar și a resturilor scheletice de Ursus Spelaeus (ursul de peșteră) care a populat Carpații în urmă cu 10000 de ani.

Temperatura în peșteră este constantă 10 C° în ori-

ce perioadă a anului. Copiii au fost foarte impresionați de diferitele forme de povești ale formațiunilor de stalactite și stalactite. La ieșirea din peșteră toți am vrut să rămânem cu o amintire plăcută de aceea ne-am cumpărat suveniruri locale și tradiționale.

Traseul nostru a continuat pe un drum abrupt și întortocheat dar pe o vreme de toamnă splendidă către stațiunea montană Stâna de Vale, situată la 1102 m altitudine, în masivul Vlădeasa. Situată într-o depresiune înconjurată de vârfuri împădurite, stațiunea beneficiază de un microclimat alpin specific cu calități curative: aer bo-

gat în ozon, puternic ionizat. Aici se află și o pârtie de schi dar totodată de aici pornesc trasee spre cele mai importante puncte turistice ale Apusenilor.

Aici ne-am umplut sticlele cu apă curată de la

însemnat nu numai o oră de limba română, de geografie, de literatură maghiară, de istorie, de cultură și civilizație ci și o zi de neuitat petrecută în țara mamă, România.

Iulia Moldovan, profesoară

O excursie minunată în România

În sfârșit a sosit ziua excursiei în România. Dimineața am pornit cu autobuzul spre Salonta. Era o zi frumoasă de toamnă, peisajul a fost extraordinar, cu toate culorile toamnei. Prima stație a fost Salonta, orașul natal al poetului

maghiar Arany János. Aici am vizitat Turnul ciunt în care se află și muzeul Arany János.

A doua stație a fost Peștera Urșilor la Chișcău, care este o frumusețe rară a naturii. Când am intrat în peșteră mi s-a deschis o

altă lume, parcă eram într-un basm. Peștera este atât un muzeu, cât și un cimitir și cine o va vedea odată nu o va uita. Excursia asta va rămâne o amintire de neuitat pentru toți.

Vivien Péntek, clasa 6-a, Chitighaz

Ilia Mihály, propagator al literaturii române în Ungaria (2)

În numărul anterior am publicat prima parte din interviul realizat cu istoricul și criticul literar, *Ilia Mihály*, în urmă cu doi ani, când acesta a împlinit venerabila vârstă de 75 de ani și a fost invitat de către profesorul *Gheorghe Petrușan* la o discuție în studioul de televiziune al emisiunii „Ecranul Nostru” de la Seghedin. Despre propagarea literaturii române în Ungaria și despre legăturile sale cu mai mulți scriitori români, domnul *Ilia Mihály* ne mai povestește...

Ilia Mihály: – La București l-am întâlnit și pe *Mihai Beniuc*, despre care nu prea se mai vorbește, deși era o figură interesantă. Aveam legături foarte bune cu *Marin Sorescu*, am de la el un volum dedicat. Dacă mergeam la București, totdeauna ne-am văzut. Un astfel de bun prieten mi-a mai fost *Alexandru Ivasiuc*. Avea origini maramureșene și a murit în marele cutremur. A fost un autor de nuvele nemai-pomenit, care a apărut și în maghiară. Apoi am fost prieten bun și cu *Sorin Titel*. El este din zona Timișului, iar bunicul său, pe vremea monarhiei, și-a făcut stagiul militar la Seghedin. Îi plăcea să vină la Seghedin, iar romanul lui are multe tangențe cu lumea maghiară: țiganul cânta melodii ungurească. *Titel* împreună cu *Szász János* cel puțin de patru ori au fost la Seghedin.

Gheorghe Petrușan: – În literatura bănățeană are un rol...

– ...un rol foarte important. De ce i-am simpatizat pe acești oameni? Pentru că erau foarte culti. Vorbeau multe limbi străine, mi-e rușine pentru că eu nu vorbesc multe. Totodată vorbirea și scrierea lor erau puternic ancorate în sentimentul românesc, popular și religios. Un alt om foarte cult a fost *Laurențiu Ulici*, care era și președintele Uniunii Scriitorilor. El chiar de două ori a fost la Seghedin. Era un critic foarte bun, cu un gust deosebit de fin. Le povesteam des și studenților mei că citind *Sadoveanu* ai impresia că citești *Móricz*. La seminarii, în primele 5–10 minute, discutăm despre ce a citit fiecare în ultima săptămână. Le ceream studenților să îmi spună un scriitor, pictor sau muzician român sau sârb. O dată s-a întâmplat ca cineva să cunoască, dar era studenta noastră: *Borhidán Rozália*. O întrebam: dumneata cine

ești? Eu sunt studentă la română, din acest motiv am atâtea cunoștințe, spune ea. Îmi plăcea să joc acest joc. Am și învățat românește, și nici nu de la oricine. Poate trebuia să învăț de la voi, dar eu eram în relații bune cu *Tátra Barna*. El s-a mutat la Seghedin de la Oradea și a tradus mult din *Sadoveanu*. L-a și apărut trei volume de traduceri din *Sadoveanu*. Mai erau scriitori români care l-au tradus în română, de exemplu, pe *Arany János*, sau traducătorul scrisorilor lui *Mikes Kelemen*, în românește, *Gelu Păteanu*.

– Cred că o să depășim această perioadă în care se accentuează conflictele naționale, ajungând într-o epocă în care vom reveni la valori. În timp ce te ascultam, tocmai mă gândeam la faptul că, de când ne-am trezit la identitate, gândim axându-ne pe popor și națiune. Conviețuirea a adus la suprafață, pe lângă câteva exemple frumoase, și multe conflicte. Poate generațiile care vor veni după noi vor trebui să răspundă la întrebările: unde am greșit? Care este sursa de conflict în conviețuirea noastră? De ce n-am reușit să creăm o lume mai armonioasă și mai tolerantă? Poate acum sunt tot mai actuale aceste întrebări, când ideologia de dreapta câștigă tot mai mare teren...

– Ideologia de dreapta, uneori, se raportează cu intoleranță, la limba sau cultura celuilalt. Așa a fost și pe parcursul istoriei noastre. Există ideea de umanitate, dar nu există umanitate, ci numai oameni. Toată viața mea am declarat că mă îmbogățesc însușindu-mi limba sau cultura unui alt om. Și mă bucur când printre valorile lui mi le regălesc și pe ale mele: în cântec, în religie sau în port. Îmi vin în minte românii maramureșeni, care veneau cu lemn de

brad până la *Tápé*, deoarece în Seghedin nu mai puteau intra. Se opreau la *Tápé* și își făceau mămăliguță. La *Tápé*, mămăliguța a fost răspândită de plutașii români. Tot așa stau lucrurile și cu rusinii. La *Tápé* n-am auzit niciodată „român cu păr pe talpă” sau „rusin murdar”. Oamenii țin minte faptul că plutașii români cumpărau lapte la *Tápé*.

– Trezirea la identitate a cauzat și izolare de alte valori. Nu prea am găsit soluția ca valorile adevărate ale popoarelor să fie și predate în școli.

– Așa este. La noi se predă numai literatura universală a popoarelor de dincolo de *Leitha*. Habar nu avem că, de pildă, *Caragiale* face parte din literatura universală. Sunt conștient că în spatele problemelor se află ura și conflictele vechi. Dar nu românul *Ion Dumitrescu* și nu *Molnár János* din *Tápé* au comis crimele istorice. Naționalismul nu ține cont de faptul că este vorba despre oameni nevinovați. E foarte greu să explic.

– Vom scăpa vreodată de această povară?

– Nu avem cum să știm.

– Foștii tăi studenți vorbesc foarte frumos despre tine, ca profesor. Având în vedere și problemele predării de astăzi, cum este un bun profesor de literatură?

– Am predat aproape 50 de ani la Universitatea din Seghedin. Niciodată n-am însușit o anumită metodă de predare. Spuneam că e mare bai dacă câinele trebuie învățat să latre. Pe lângă asta, eu am învățat mult de la studenții mei. Să predai o jumătate de secol unor tineri între 18–23 de ani, înseamnă să fii la curent cu cele mai noi filme, cu moda. Profesorul nu poate crede că el este atotștiutor. Trebuie să predai cu oarecare îndoieli, fiind curios și de părerea copilului. Este important să simți studentul că ceea ce spune el este tot atât de important ca și studiul lui *Bóka László*. Poți vorbi deschis despre literatură, despre analiză literară, dar profesorul să nu dea impresia că el domină totul. Trebuie să te interesezi de copil și ca civil: îl vezi pe coridor și-l întrebi ce mai

face. Mă interesează și de încercările literare ale tinerilor creatori. Nu mi-a plăcut nici să resping studenții la examene. Deseori le spuneam: eu sunt aici nu pentru ca să te pic, ci pentru a te învăța. Trebuie să ai o relație umană cu studentul.

– După schimbarea sistemului politic, n-ai mai fost atât de activ în viața publică: nici ca redactor la *Tiszatáj*, nici ca un om care s-a ocupat cu literatura maghiară din străinătate. Care sunt motivele distanțării tale de politică? Cum te simți astăzi ca fost profesor, ca fost redactor de ziar? Cum vezi problemele și pericolele anilor de după schimbarea sistemului politic?

– Totul a devenit instrumentul politicii, atât breasla, cât și tot ceea ce constituia preocuparea mea anterioară. La asta n-am mai vrut să iau parte. Nu vreau să neg că am așteptat ca cineva să mă cheme. Am citat de multe ori ceea ce *Satan* spunea în *Maestrul și Margareta* a lui *Bulgakov*: nu cere nimic, pentru că te vor chema ei! Pe mine nu m-au chemat, dar poate pentru că am îmbătrânit și nu m-am mai putut acomoda noilor cerințe. Eu am trăit și o tragedie personală. În 1983, mi-a murit fata, la vârsta de 23 de ani. Din această cauză, eu am devenit foarte închis. Când am ieșit din această stare sufletească, a și sosit 1989, și nu eram la locul meu. Dar am mai trăit și multe dezamăgiri. Foști prieteni și autori de la *Tiszatáj* au devenit purtători steagurilor unor partide, dând dovadă de un comportament politic pe care eu nu l-am acceptat. Mai bine m-am retras la catedră. Când m-am despărțit de *Tiszatáj*, cei de la

partid credeau că mă izolează la catedră, unde nu voi mai conta. Ei habar nu aveau că să stai la catedră este ca și cum ai sta la amvon. Poți influența cu ideile tale zilnic mai multe sute de studenți. Dacă din o sută numai cinci te acceptă, ai câștigat. Deci, cu studenții mei am încercat să mă descurc. După primele alegeri am avut în parlament cinci foști studenți. Toată lumea îmi spunea: ce mândru poți fi de ei! Eram mândru, dar eu nu să ajungă politicieni i-am învățat! M-am săturat de multe lucruri! Înainte de 1989, trebuia să fii opozantul unei singure politici. Acum ar trebui să lupți împotriva multora, și asta pe mine mă obosește. Apoi, eu niciodată n-am vrut să mă mut de la Seghedin și de la *Tápé*. Acolo unde îți sunt morții... 34 de verișori am la *Tápé*. Trebuie să învăț numele lor și ale urmașilor. Acest anturaj a fost ca și un scut pentru mine. Dacă am avut o durere, mă duceam la *Tápé* la părinți sau la neamuri.

– Ai legături puternice cu locul...

– Așa este, și n-am vrut să plec. Budapesta nu m-a atras niciodată. Așa că acum nu sunt prea optimist nici în ceea ce privește meseria mea.

– Care sunt cele mai grave probleme?

– Faptul că dispar debaterile. Nimeni nu mai vrea să-l convingă pe celălalt, ci vrea să-l distrugă. Faptul că în politică așa merg lucrurile, treacă-meargă! Politicienii se nasc și mor, dar același lucru se întâmplă și în literatură: excludere. Nu știu ce să zic... *Karinthy Frigyes* stătea de vorbă cu *Rákosi Jenő*, deși nu se asemănau prin nimic.

– Rămâne literatura...

– Rămân literatura și ci-titul.

„N-avem încotro, educatoarele și părinții trebuie să fim parteneri în vorbirea limbii române”

De curând, școala generală și grădinița din Micherechi au fost comasate. Directoarea interimară a școlii este **Maria Pătca Petrușan**, iar în fruntea grădiniței a fost numită **Angela Martin Puskár**, care este convinsă că grădinița va funcționa cu succes doar dacă educatoarele și părinții vor colabora în interesul copiilor.

Noua conducătoare a grădiniței lucrează ca și educatoare la Micherechi de 26 de ani, însă rolul de conducătoare îi prescrie și alte preocupări, decât educarea copiilor. „Recent am fost uniți cu școala, ceea ce nu numai pentru mine înseamnă un lucru nou, o situație complexă. Sunt conștientă de faptul că va fi nevoie de mult lucru, pentru că s-au sporit treburile administrative. Îmi pare rău că nu pot fi printre copii, pentru că îmi place foarte mult cu ei. Mă gândesc tristă din birou că nu mai sunt printre copii, dar mă voi strădui să fac față cerințelor.”

Cu câțiva ani în urmă, la grădinița din Micherechi era firesc că copiii vin de acasă vorbind românește.

Însă astăzi educatoarele spun că tot mai puțini copii vorbesc acasă românește, iar munca la grădiniță în acest domeniu este tot mai grea. Angela Puskár este de părere că părinții ar trebui să fie parteneri în mai mare măsură în vorbirea limbii române.

„Azi și copiii care știu românește mai bine vorbesc ungurește. La grădiniță ne străduim să vorbim cu copiii cât mai mult românește și astfel și cei care nu știu românește, după un timp, se adaptează. Mulți părinți aleg să vorbească numai ungurește cu copiii acasă. E greu de recuperat și de atins apoi nivelul corespunzător la grădiniță. Noi încercăm să predăm cât mai atractiv limba română, vorbim cu ei româ-

nește în curte, la masă, în baie. Încercăm să convințim părinții că astăzi limbile au tot mai mare importanță.

Limbile ajută copilul la continuarea studiilor. Și ce avantaj mare are copilul care acasă vorbește românește și nu trebuie să depună eforturi în plus pentru învățarea limbii. Bine-

înțeles, sunt părinți care sunt foarte conștiincioși și în acest domeniu, dar alții consideră că aceasta este de datoria grădiniței. Nu avem încotro, educatoarele și părinții trebuie să fim parteneri în vorbirea limbii române.” Conducătoarea Angela Puskár susține că educatoarele se străduiesc să facă tot posibilul ca cei

mici să iubească limba română și să mențină cât se poate din limba maternă.

Dar dacă și părinții ar fi parteneri, deci colaborarea ar funcționa viceversa, rezultatele ar putea fi mult mai spectaculoase, iar comunicarea în limba română ar putea fi iarăși firească la copiii din Micherechi.

Rita Pătcaș

Simpozion științific la Budapesta

În acest an, Simpozionul organizat de Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria va ajunge la cea de-a XXI-a ediție. În zilele de 26-27 noiembrie, la simpozionul anual vor participa alături de cercetătorii români din Ungaria și specialiști din România. De această dată, întâlnirea științifică se va desfășura la Budapesta, la sala de conferințe a Restaurantului Rózsadomb (1022 Bu-

dapesta, str. Bimbó nr. 2). În cele două zile vor susține prelegeri următorii cercetători din Ungaria și România: în ziua de 26 noiembrie – **Ioan Bolovan** (Cluj), **Florin Popescu** (București); Statistică și ideologie. Românii din Transilvania în epoca modernă; **Elena Rodica Colta** (Arad): Rețeaua de rudenie a intelighențiilor românești, o formă de întărire a identității naționale în imperiu;

Cornel Sigmirean, **Corneliu Cezar Sigmirean** (Tîrgu Mureș): Imaginea românilor din Spania reflectată în presă; **Elena Platon** (Cluj): Alinierea procesului de predare-evaluare a limbii române ca limbă nematernă (RLNM) la standardele europene; **Gabriel Moisa** (Oradea): Iulian Cune – un beiușean pașoptist și opțiunile sale central-europene; **Vasile Dobrescu** (Tîrgu Mureș): Un intelectual de

provincie cu anvergura națională: **Ioan Iosif**, **Stella Nikula** (Jula): *Rituri de purificare a spațiului*; **Mihaela Bucin** (Seghedin): Familii românești din Partium și Ungaria; **Tiberiu Herdean** (Budapesta): *Jurnalul lui Mihail Sebastian*; **Ana Borbély** (Budapesta): Evoluare de identitate minoritară românească în perioada 1990-2010, în Chitighaz; **Elena Csobai** (Bichișciaba): Comunitatea românească din Jaca; **Emilia Martin** (Jula): Ritualizarea manifestărilor de absolvire la liceul românesc din Jula; **Maria Berényi** (Budapesta): Membrii

distinși ai Reprezentanței „Fundatei Gojdu” (1870-1918). În încheierea programului primei zile se va lansa albumul „Poveștile caselor. Români în Buda și în Pesta” de Maria Berényi și vor fi prezentate cele mai noi publicații ale Institutului de Cercetări, apărute în 2011.

A doua zi, pe 27 noiembrie, programul va fi mai lejer, deoarece este prevăzută vizitarea orașului printr-un tur numit „Pe urmele românești la Budapesta”. Pornirea va fi de la Hotel Papillon, 1024 Budapesta, str. Rózsahégy nr. 3/b.

E.I.

Românii de pretutindenii – nu demult folosim acest termen, având mai multe semnificații. La nivelul declarațiilor sîntem unitari, pentru că aparținem aceluiași neam, vorbim aceeași limbă, ne rugăm aceluiași Dumnezeu. O altă realitate – observată de noi – este că românii de pretutindenii s-au format în alte și alte împrejurări social-istorice, conștiința de neam este diversificată, adeziunea românilor la limbă și țară este, la fel, diferită.

Românii de pretutindenii au alte și alte particularități în raport cu locul unde trăiesc, în relație cu împrejurările în care s-au format. *Unirea sufletelor tuturor românilor* – este o lozincă mai recentă. Doar acum ne dăm seama că nu este o cauză ușoară. Epoca comunistă a contribuit mult la procesul de îndepărtare a diferitelor grupări românești, care trăiesc în afara granițelor României.

Această țară care a ieșit nu demult dintr-un impas și care în prezent întâmpină noi greutăți, dovedește interes pentru a-i îmbrățișa din nou pe toți românii stabiliți s-au refugiați în alte țări.

Cum?

În primul rînd trebuie să-i cunoască pe toți, trebuie să facă față tuturor particularităților existente în sufletul lor. Iarăși întrebarea: cum?

Un răspuns posibil: prin presă. Nu întâmplător, *Forumul românilor și originarilor din România* organizat în trecut apropiat la Neptun a inclus în dezbaterile sale și o secțiune, care a abordat problemele legate de acest domeniu al presei, domeniu mult discutat și diferit apreciat în această parte a Europei. Presa din România ar trebui să joace rolul unui intermediar între grupările românești din afară și între țara care s-a angajat la colaborarea cu ele.

Face acest lucru?

Rămîne de discutat. Ca un om, care vede

Ce fel de români sîntem? Românii din Ungaria și presa din România

lucrurile din interior am impresia că nu în întregime. Presa din România este condusă de alte interese, nu dispune de un model satisfăcător? Nu mă declar.

Este cert că, cu excepția unor reacții pozitive /mai puține/ ale presei românești referitoare la situația românilor din Ungaria, în majoritatea scrierilor, aprecierilor, interviurilor sîntem abordați cu tendențiozitate; explicațiile noastre sînt comentate și transformate; rezultatele noastre nu sînt apreciate. Cu alte cuvinte: nu sîntem destul de români.

Prin enumerarea unor exemple și cazuri concrete, aceste tendințe și idei introductive au fost expuse de mine în cadrul secțiunii presă, mass-media la forumul amintit. Ascultătorii au fost compuși din reprezentanți ai presei din occident, din țările vecine cu România /Voivodina, Moldova, Bucovina, Bulgaria/ și din România.

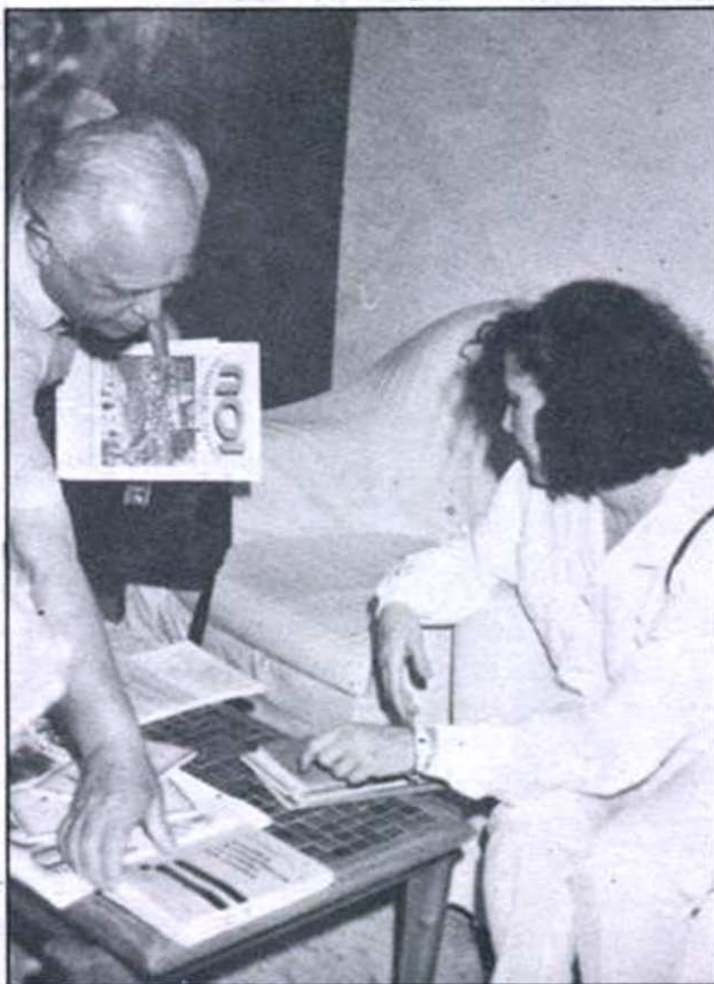
Reacțiile participanților au fost diferite: Tudor Vlad, ziarist la revista Tribuna din Cluj-Napoca a subliniat că presa română nu s-a străduit să aprecieze obiectiv situația românilor din Ungaria, ci a căutat replici pentru a-i folosi împotriva revendicărilor

maghiarilor din România. Această reciprocitate este o eroare – a arătat ziaristul din Transilvania.

Colaboratorul Curierului Românesc – organul de presă al Fundației Culturale Române – și-a exprimat dezaprobarea în legătură cu cele menționate, subliniind că domnia sa are alte informații /mai dramatice/ despre situația românilor din Ungaria.

Informația se poate interpreta în diferite feluri. Noi nu vrem altceva decît să fim ascultați, înțeleși și apreciați pentru modestele noastre rezultate și de presa din România.

Tiberiu Boca
redactor TV

Au fost căutate publicațiile noastre și la Neptun

NOI, anul II, nr. 40, 9 octombrie 1992

NOI

9 OCTOMBRIE 1992

6

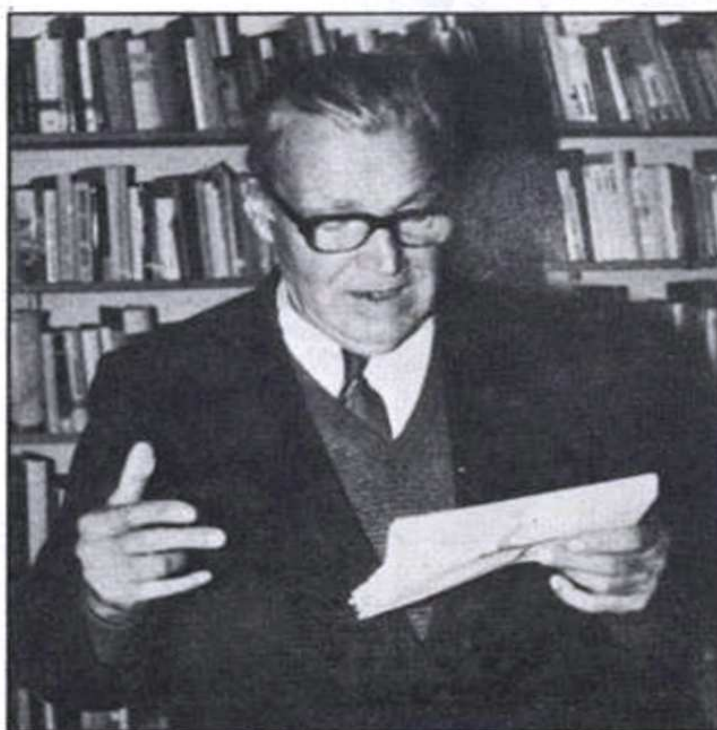
Cenaclul literar „Întâlnire între scriitori și cititori” organizat de bibliotecara Maria Iova, s-a ținut în după-amiaza zilei de 30 septembrie la biblioteca din Micherechi. Oaspetele invitat a fost domnul **Ilie Ivănuș**, bine cunoscut ca dascăl, profesor, poet, scriitor, activist cultural, traducător, publicist român din Ungaria.

Prin volumele **Muguri**, **Vioara cu cinci strune**, **Dincolo de orizont**, autorul (Ilie Ivănuș – dascăl ieșit la pensie, născut la Alămor, stabilit de pe acum la Egerbocs, trăind peste un sfert de veac la Giula) este cunoscut de cititorii mici și mari, de tineri și vîrstnici ai naționalității noastre.

Recenta întrunire a avut drept scop recomandarea și prezentarea – pentru prima oară în fața cititorilor noștri

Oaspete al bibliotecii din Micherechi

Ilie Ivănuș – pedagog, poet, scriitor român

Ilie Ivănuș

Floricuța din Micherechi

*Mititică și sfioasă
Zi de zi o văd și-mi pare
Că-i la fel pe cum venise:
Nici mai mică, nici mai mare,*

*Că va trece toamna, iarna
Va veni iar primăvara,
Și ea tot micuță fi-va,
Ca un pui de căprioară.*

*Da, așa-i pare acelui
Care zilnic o-ntîlnește,
Dar cînd merge-n sat,
acasă,*

Toți se miră de cum crește.

*De cum crește și se schimbă
La vorbă și la purtare,
Cînd spune poezioare,
O ascultă mic și mare.*

*Și de o-ntreabă cineva:
„Floricuță, ce-i fi oare
De-ajungi mare”? Ea răspunde:
„Am să fiu învățătoare.”*

– a volumului „**Lumea viselor**”, apărut în anul 1991. Cartea cuprinde nuvele originale, inspirate din lumea reală și din lumea viselor, precum și traduceri din proza contemporană maghiară.

Prezentarea volumului a fost urmată de întrebările publicului – elevi ai claselor a cincea și a opta, îndrumați de profesoara **Anamaria Dulău Cosma**. Răspunsurile autorului au fost însoțite și de dedicarea noilor volume, care se puteau cumpăra la fața locului. (De menționat: acest volum se poate procura la sediul Uniunii Românilor din Ungaria).

Cu siguranță, în amintirea școlarilor această după-masă se va înregistra ca un eveniment literar de neuitat.

Păcat că adulții nu s-au folosit de această ocazie...

–E. Bányai–

Înot

Înotători români obțin succese
la un concurs din Ungaria

O echipă a Clubului de Înot MASTERS Timișoara a obținut 9 locuri pe podium la concursul de înot masters desfășurat în Hódmezővásárhely (Ungaria), în perioada 12-13 noiembrie. La concurs, desfășurat în bazinul olimpic (50 m, 10 culoare), acoperit, au participat circa 200 de înotători din 5 țări: Cehia, România, Serbia, Slovacia și Ungaria.

Mișcarea de înot masters implică adulți care practică acest sport ca amatori, participarea, în sine, fiind mai importantă decât rezultatele. Sportivii

concurează pe grupe de vârstă: 25-29, 30-34, 35-39, ș.a.m.d., cu categorii de 5 ani, ultima categorie incluzând orice vârstă peste 100 de ani. În Ungaria, mișcarea are deja tradiție, existând 25 de cluburi și circa 1600 de practicanți, respectiv, numeroase concursuri.

Echipa Clubului de Înot MASTERS Timișoara a fost formată din 6 înotători, cu vârstele cuprinse între 28 și 51 de ani: *Judit Földényi* (grupa de vârstă 25+), *Cătălin Iovin* (35+), *Mihai Lisetchi* (+50), *Cezar Listeveanu* (30+), *Marcel*

Răsădean (35+) și *Gabriel Szabó* (45+).

În total, Clubul de Înot MASTERS Timișoara a obținut 8 locuri pe podium:

- 2 locuri întâi: Iovin și Răsădean;
- 5 locuri doi: Iovin, Lisetchi (3) și Răsădean;
- 1 loc trei: Földényi

La probele pe echipe, ștafeta formată din Iovin, Lisetchi, Listeveanu, Răsădean a obținut locul 2 în proba de 4 x 50 m liber bărbăți.

Cel mai activ sportiv a fost Mihai Lisetchi, care, pe parcursul concursului, a participat la 3 probe individuale, obținând tot atâtea locuri pe podium.

Pentru adulții amatori de înot din Timișoara, Clubul de Înot MASTERS Timișoara organizează în data de 19 noiembrie, cea de-a treia ediție a Cupei Euroregiunii DKMT la înot masters. Concursul este deschis tuturor celor interesați, indiferent de nivelul lor de pregătire sportivă și indiferent dacă sunt sau nu afiliați vreunui club.

Box

Mănușile lui Bute, vândute
cu 10.001 euro

S-a încheiat licitația pentru mănușile cu care *Lucian Bute* a boxat în iulie contra francezului Jean-Paul Mendy. Banii vor fi donați Clubului de Box din Pechea, Galați, localitatea de baștină a campionului

mondial IBF la super-mijlocie.

Suma obținută pe mănușile folosite de Lucian Bute pe 9 iulie la „Romexpo” a întrecut orice așteptări. În urmă cu două săptămâni, când mănușile

au fost scoase la licitație, antrenorul *Felix Păun*, cel care se ocupă de salvarea boxului la Pechea, nu se gândea la această sumă. „Sperăm ca această licitație să ajungă pe la 5.000 de euro. Suma nu ar fi suficientă, dar ne mulțumim și cu puțin. Ne aflăm în situația de a închide clubul. Îmi pare rău că trebuie să le vând, dar trebuie să facem și asta”, a spus la vremea respectivă Felix Păun, primul antrenor al lui Lucian Bute.

Tehnicianul afirma că banii obținuți pe mănușile fostului său elev, 10.001 euro, vor fi folosiți pentru renovarea sălii de sport și dotarea acesteia cu materiale specifice.

Tenis

Irina-Camelia Begu,
revelația anului

Românca *Irina-Camelia Begu* a fost desemnată revelația anului în tenisul mondial feminin.

An 2011 de senzație în tenis pentru românca Irina-Camelia Begu. Bucureșteanca de 21 de ani, care pe 1 ianuarie era pe locul 214 în clasamentul WTA, încheie 2011 în primele 50 cele mai bune jucătoare de tenis din lume!

Irina-Camelia a fost votată de o echipă de jurnaliști ca fiind „revelația anului”, informație apărută pe

site-ul WTA. „După un sezon foarte bun, Begu a ajuns de la locul 214 WTA pe locul 38, terminând pe 40. A jucat primele două finale WTA din carieră, la Marbella și Budapesta”, a scris site-ul WTA.

Jucătoria anului 2011 a fost desemnată sportiva cehă *Petra Kvitová*. Kvitová, 21 de ani, a câștigat la Wimbledon primul Grand Slam din carieră. A cucerit Mastersul, conducându-și apoi echipa spre victorie la Fed Cup.

Handbal

Oltchim, cu Buducnost
în grupa principală

În urma tragerii la sorți din Liga Campionilor, care a avut loc, luni, la Viena, campioana României la handbal, Oltchim Râmnicu Vâlcea, a fost repartizată în grupa 2.

Formația olteană le va înfrunța pe Buducnost Podgorica (Muntelegru), Krim Ljubljana (Slovenia) și ASPTT Metz (Franța) pentru un loc în semifinalele competiției (se califică mai departe primele două clasate). În cealaltă grupă

principală, Itxako Estella, fosta adversară a Oltchimului, va lupta cu Larvik HK (Norvegia), ETO Audi Gyor (Ungaria) și cu FC Midtjylland (Danemarca).

Faza principală va avea loc între 4 februarie-11 martie 2012, semifinalele sunt programate în dublă manșă eliminatorie (31 martie-1 aprilie, turul, respectiv 7-8 aprilie, returul), iar finala Ligii Campionilor în 5-6 mai, respectiv 12-13 mai.

TVR 1

Luni 21 noiembrie

6.00 Telegiurnal 8.00 România, zi de zi! 9.10 Serial. Legendele palatului: prințul Jumong (R) 13.00 Telegiurnal 14.30 Maghiara de pe unu 16.00 Telegiurnal 16.30 Serial. Prin păduri și munți, inimi înlănțuite 17.25 Serial. Legendele Palatului: Tărâmul dintre vânturi 19.00 Telegiurnal 20.00 Prim plan 21.00 Cu ochii'n 4 22.10 Replay.

Marti 22 noiembrie

6.00 Telegiurnal matinal 8.00 România, zi de zi! 9.10 Serial. Giuvaierul palatului 10.25 Prim plan 11.40 Serial. Legendele palatului: prințul Jumong 13.00 Telegiurnal 14.30 Rom european 15.00 Maghiara de pe unu 16.00 Telegiurnal 16.30 Serial. Prin păduri și munți, inimi înlănțuite 17.25 Serial. Legendele palatului: prințul Jumong 19.00 Telegiurnal 20.00 Serial. Anatomia lui Grey 20.40 Fotbal: Oțelul Galați-FC Basel.

Miercuri 23 noiembrie

6.00 Telegiurnal 7.00 România, zi de zi! 9.10 Serial. Giuvaierul palatului 11.40 Serial. Legendele palatului: prințul Jumong 13.00 Telegiurnal 13.45 Mai aproape de tine 14.30 Oameni ca noi 15.00 Convietații 16.00 Telegiurnal 16.30 Serial. Prin păduri și munți, inimi înlănțuite 17.25 Serial. Legendele palatului: prințul Jumong 19.00 Telegiurnal 20.00 Serial. Mici crime în familie 20.40 Fotbal: AC Milan-FC Barcelona.

Joi 24 noiembrie

6.00 Telegiurnal 7.00 România, zi de zi! 9.10 Serial. Furtună la palat 11.40 Serial. Legendele palatului: prințul Jumong 13.00 Telegiurnal 13.45 Interes general 14.30 Emisiune în limba germană 16.00 Telegiurnal 17.25 Serial. Legendele palatului: prințul Jumong 19.00 Telegiurnal 20.00 Judecă tu! 21.10 **Exclusiv. Documentarele Televiziunii Române** 22.20 Fără frontiere.

Bogdan Șerban Lancu prezintă „Exclusiv”

Vineri 25 noiembrie

6.00 Telegiurnal 7.00 România, zi de zi! 9.10 Serial. Giuvaierul palatului 11.40 Serial. Legendele palatului: concubina regelui (R) 13.00 Telegiurnal 13.45 e-Forum 14.30 Tribuna partidelor parlamentare 15.00 Parlamentul României 16.00 Telegiurnal 17.25 Serial. Legendele palatului: prințul Jumong 19.00 Telegiurnal 20.00 O dată'n viață 21.00 O dată'n viață 22.10 Film. Gomorra.

Sâmbătă 26 noiembrie

6.00 Desene animate 7.10 Omul și timpul 9.00 Fii părinte, fii deștept! 9.30 Profesorul trăsnet 10.30 Pro patria 11.00 Ca la carte 11.30 Europa mea 12.00 Aventura urbană. Orașe mici, povești necunoscute 13.00 Telegiurnal 14.00 O dată'n viață 16.00 Ne vedem la TVR 17.45 Teleenciclopedia 19.00 Telegiurnal 20.00 Întrecerea anilor 22.00 Profesioniștii...cu Eugenia Vodă 23.10 Film. Războinicul singuratic.

Duminică 27 noiembrie

6.00 Desene animate 7.10 Universul credinței 9.00 În grădina Danei 9.35 Viața satului 11.00 Viața satului 12.00 Presă și putere 13.00 Telegiurnal 13.30 Spectacolul de circ internațional 14.00 Tezaur folcloric 16.00 Supermarket de divertisment 19.00 Telegiurnal 20.00 Distracții Show 20.35 Film. Crupierul.

TVR 2

Luni 21 noiembrie

7.00 Serial. Profesoara detectiv 8.10 Film. Derby (R) 9.45 Pastila de sănătate 10.00 Confesiuni (R) 11.00 Bazar (R) 11.30 Ora de business (R) 13.00 Arhi-texturi (R) 13.35 Împreună în Europa 15.00 Serial. Profesoara detectiv 16.00 Confesiuni 17.00 Telegiurnal 17.30 Răzushow (R) 18.30 Arena leilor 19.25 Ora de business 20.10 La mustață 21.00 Ora de știri 22.00 Face toți banii 22.35 Film. Dresda.

Marti 22 noiembrie

7.00 Serial. Profesoara detectiv 8.00 Film. Un taximetrist la New York 9.50 Confesiuni (R) 11.00 Bazar (R) 11.30 Ora de business (R) 13.00 Tribuna partidelor parlamentare 13.35 Împreună în Europa 15.00 Serial. Profesoara detectiv 16.00 Confesiuni 17.00 Telegiurnal 17.30 Film. Spune-mi o poveste 19.20 Lumea modei 20.10 La mustață 21.00 Ora de știri 22.00 Supraviețuitori în jungla urbană 22.35 Film. Dresda.

Miercuri 23 noiembrie

7.00 Serial. Profesoara detectiv 8.10 Film. Spune-mi o poveste (R) 9.50 Confesiuni 10.50 Bazar (R) 11.25 Ora de business (R) 13.00 Sfinți și meserii (R) 13.35 Împreună în Europa 15.00 Serial. Profesoara detectiv (R) 16.00 Confesiuni 17.00 Telegiurnal 17.30 Film. Spune-mi o poveste 19.20 Lumea modei 20.10 La mustață 21.00 Ora de știri 22.00 Frăția vinului 22.30 Film. Blackjack.

Joi 24 noiembrie

7.00 Serial. Profesoara detectiv 8.10 Film. Spune-mi o poveste 9.50 Confesiuni (R) 11.00 Bazar (R) 11.25 Ora de business (R) 13.00 Tribuna partidelor parlamentare 13.35 Împreună în Europa! 15.00 Serial. Profesoara detectiv 16.00 Confesiuni 17.00 Telegiurnal 17.30 Film. Zile de neuitat 19.10 Lumea modei 19.25 Ora de business 20.10 La mustață 21.00 Ora de știri 22.30 Film. Urmărirea.

Vineri 25 noiembrie

7.00 Serial. Tandem de șoc 8.10 Film. Zile de neuitat (R) 9.45 Pastila de sănătate 9.50 Confesiuni 11.25 Ora de business (R) 13.00 Motomagia (R) 13.35 Împreună în Europa! 15.00 Serial. Tandem de șoc 16.00 Confesiuni 17.00 Telegiurnal 17.30 Film. Spirite neliștite 19.15 Lumea modei 19.25 Ora de business 20.10 Topping 21.00 Ora de știri 22.00 Unora le place...cu Florian Lungu și Mike Godoroja 23.00 Serial. Detectivul Murdoch.

Sâmbătă 26 noiembrie

7.00 Arhi-texturi. Documentar 8.00 D'ale lu' Mitică (R) 9.00 Serial. Micul Dracula 10.00 Handbal masculin 11.30 Jamie Oliver gătește în 30 de minute 12.10 Puzzle-Week-End în 2. 14.10 Film. Ford: Omul și mașina lui 16.00 Bagă la cap 17.00 **Pașaport de România** 18.00 Festivalul Circo Massimo 19.00 Răzushow 20.00 CSI: Crime și investigații 20.50 Pastila de sănătate 21.00 Ora de știri 22.00 Timpul chitarelor 23.00 Serial. Detectivul Murdoch.

Pașaport de România

Duminică 27 noiembrie

7.00 Bagă la cap (R) 8.00 Pașaport de România (R) 9.00 Serial. Micul Dracula 10.00 Handbal masculin 11.30 Jamie Oliver: Gătește în 30 de minute 12.10 Week-end 2 14.10 Film. Ford: Omul și mașina lui 16.00 D'ale lu' Mitică 17.00 Natură și aventură 17.30 Pescar hoinar 18.00 Latitudini 18.30 Pe picior mare 19.10 Film. Intrusul 21.00 Ora de știri 22.00 Acadeaua 23.00 Serial. Detectivul Murdoch.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

21 NOIEMBRIE, LUNI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Montaj de muzică populară 17.55: Încheiere

22 NOIEMBRIE, MARȚI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: „Din 4 colțuri ale lumii” 17.55: Încheiere

23 NOIEMBRIE, MIERCURI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

24 NOIEMBRIE, JOI (Tiberiu Boca)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.40: Revista presei 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

25 NOIEMBRIE, VINERI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

26 NOIEMBRIE, SÂMBĂTĂ (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Reportaje, interviuri 17.25: Stele de cinci stele – emisiune de muzică ușoară 17.55: Încheiere

27 NOIEMBRIE, DUMINICĂ (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă 17.00: Sinteza știrilor săptămânii 17.10: Retrospectiva săptămânii (spiciuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

Emisiunea radiofonică în limba română este difuzată zilnic între orele 16.00–18.00, pe undele medii cu frecvențe de 1188 kHz și 873 kHz.

Ecranul nostru

miercuri, 23 noiembrie 2011 (m1, ora 13.30)
Reluare: joi, 24 noiembrie 2011 (Duna TV, ora 11.30)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

Ecranul nostru va prezenta un montaj realizat la ultima ediție a Festivalului „Perinița”, organizat de Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria. În a doua parte a programului vă invităm la Leta Mare, unde recent a avut loc comemorarea lui Iosif Vulcan, Iustin Popfui și familia Irinyi.

Realizator: Tiberiu Boca
Atenție! Ecranul nostru se reia pe Duna TV!

Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio și tv!

Cazare ieftină la Centrul Cultural Românesc din Jula

Liceul „N. Bălcescu”, Școala Generală și Căminul de Elevi din Jula funcționează într-o clădire impozantă. Instituția oferă cazare la nivel superior.

În cadrul centrului dispunem de 5 camere de oaspeți cu câte 2 paturi și 5 camere cu câte 3 paturi. Acestea pot fi închiriate pe parcursul întregului an. Fiecare cameră are baie separată și un mic balcon.

Contacte și informații:

e-mail: romiskgyula@freemail.sulinet.hu
telefon: +36/30-692-7359

Vând casă cu confort lux, piscină, 2 saune, aer condiționat. Proprietatea are 1.200 mp teren, iar casa are 250 mp și se află în centrul orașului Bichișciaba, strada Vajda nr. 5. Contact: +36-66/739-219, +36-70/635-7577.

Vând casă cu mansardă, confort lux, încălzire centrală cu gaz, anexe, în centrul Chitighazului (Kétegyháza), cu o suprafață de 98 m². Casa are o grădină cu o suprafață de 960 m², grădină cu gazon, aranjată. Contact: +36-30/540-7766.

Vând teren îngrădit pentru construcții la Jula, lângă poiana Dürer, într-o zonă rustică în dezvoltare, potrivit pentru întreprinderi turistice. Terenul are o suprafață de 10.444 m². Contact: +36-70/701-9286.

www.radio.hu

concert

NICU ALIFANTIS

în deschidere trupa **Misteria Carpatica** (Timoc, Serbia)

VINERI

2 DECEMBRIE 2011

ora 18.00

Sala Studio a Teatrului Cetății din Jula

intrarea liberă

Parteneri :

Romanian Global News
Agenția de presă și comunicare de prestigiu

FOAIA
românească
18 noiembrie 2011
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Rita Păcș, Anca Liana Butar, Ana Cioca Czesznak. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@foaia.hu, Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Schneider Nyomda Kft, 5700 Jula, str. Károlyi M. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Ciongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec postal. Abonamentele pe anul 2011: 3 luni 1050 forinți; 6 luni 2100 forinți; 1 an 4200 forinți. Publicația apare cu sprijin de la Fondul „Wekerle Sándor” și de la Departamentul pentru Românii de Pretutindeni.